

Statsbudsjettets påvirkning på den kommunale økonomien

Kostnadsnøkkelen (Hustadvika kommunes beregnede utgiftsbehov i forhold til snittet i Norge) er i 2022 beregnet til 1,0402 (1,0470). Dette betyr at kommunen får 4,0 (4,7) % mer i utgiftsutjevning enn gjennomsnittskommunen. Dette skjer på grunn av demografi, reiseavstand mm.

Tilskudd til ressurskrevende tjenester innebærer toppfinansiering av særlig store utgifter for tjenester til den enkelte bruker. Personer som er eldre enn 67 år er ikke omfattet av ordningen.

Solberg regjeringen foreslo å øke innslagspunktet med kr 50 000 ut over prisjustering. 8. november 2021 la regjeringen Støre frem sitt tilleggsnummer til Statsbudsjettet 2022. Støre regjeringen har reversert dette forslaget.

Kommunens generelle problem med denne ordningen er at refusjonen stopper ved fylte 67 år. Det er et økende antall personer i denne gruppen som blir betydelig eldre enn dette, og det er gledelig, men kommunen får altså ikke refundert utgiftene tilsvarende.

Netto driftsresultat forventes å bli positivt i 2022, men blir svakt negativt i årene 2023 - 2025. Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler et netto driftsresultat på 1,75 % og det er også et vedtatt mål for kommunestyret. Hustadvika kommune er nå på god vei mot å nå dette målet.

Regjeringens kommuneopplegg for 2022

Den avgåtte regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 12. oktober. 8. november 2021. Regjeringen Støre la frem sitt tilleggsnummer til Statsbudsjettet 2022 8. november 2021. *I dette budsjettokumentet er endringer fra Støre regjeringen lagt inn.*

Den avgåtte regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 12. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i **frie inntekter** for kommunene til 1,6 mrd. kroner (dvs. 0,5 %), mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst i intervallet 1,6-2,0 mrd. kroner. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2022 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 2,5 % (fordelt med 3,2 % som årslønnsvekst og 1,6 % som prisvekst). I realveksten ligger det også inne 100 mill. kr for å legge til rette for flere barnehagelærere i grunnbemanningen og 100 mill. kr (hvorav 75 mill. kr for kommunene) til satsing på barn og unges psykiske helse. Kommunens del er her hhv. 247.000 kr og 197.000 kr.

Realveksten på 0,5 % er regnet fra inntektsnivået i 2021 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2021. Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2021, blir inntektsveksten fra 2021 til 2022 lavere, siden veksten regnes fra et oppjustert nivå sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2021. Oppjusteringen for i år har sammenheng med økt skatteinntektsanslag for kommunene med 5,042 mrd. kr. Skatteinntektene for i år er nå anslått å øke med 11,6 % nominelt for kommunene.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2022 settes ned til 10,95 prosent, som er en reduksjon på hele 1,2 prosentpoeng. Denne kraftige reduksjonen har sammenheng med et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene (herunder også eiendomsskatt). Ordinær skatt på inntekt og formue (inkl. naturressursskatt) anslås å bli 0,1 % lavere for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for i år. Rammetilskuddet for kommunene foreslås økt med 3,4 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 1,5 % nominelt.

Økt realvekst og oppgaveendringer/korreksjoner

Regjeringen Støre foreslår en økning i kommunenes frie inntekter med 2,0 mrd. kroner sammenlignet med forslaget fra regjeringen Solberg. Økningen er innarbeidet i rammetilskuddet og fordelt etter samlet kostnadsnøkkel i utgiftsutjevningen.

Tilleggsnummeret inneholder også flere forslag som er å betrakte som oppgaveendringer/korreksjoner, og som dermed kommer i tillegg til realveksten.

a) Kompensasjon for redusert maksimalpris for foreldrebetaling i barnehagene

Rammetilskuddet i 2022 økes med 314,9 mill. kroner for å kompensere kommunene for inntektsbortfallet som følge av lavere maksimalpris.

Maksimalsatsen for foreldrebetaling i barnehagene foreslås fastsatt til kroner 3 050 fra 1. august 2022, hvilket er 265 kroner lavere enn foreslått i forrige regjerings budsjettopplegg. Satsen på kroner 3 050 tilsvarer forøvrig omlag maksimalprisen som ble innført av regjeringen Stoltenberg i 2005 (kroner 1 750) oppjustert med kommunal lønns- og prisvekst i perioden 2005 - 2022.

b) Redusert pensjonspåslag til private barnehager.

Det foreslås at pensjonspåslaget i tilskuddet til private barnehager nedjusteres til 10 prosent av lønnsutgiftene fra 2022, hvilket er 1 prosentpoeng lavere enn foreslått i statsbudsjettet som ble lagt fram 12. oktober. Det foreslås samtidig opprettet en treårig overgangsordning for enkeltstående barnehager, slik at barnehager med mindre økonomisk handlingsrom får noe bedre tid til å tilpasse seg inntektsbortfallet. Private barnehager som har inngått pensjonsavtale før 1. januar 2019 og har høyere pensjonsutgifter enn de får dekket gjennom pensjonspåslaget, har fortsatt etter søknad rett til å få dekket sine pensjonsutgifter oppad begrenset til kommunens egne pensjonsutgifter.

Endringsforslagene i tilleggsnummeret forventes å gi en samlet reduksjon i de kommunale tilskuddene til private barnehager med 168,9 mill. kroner, og rammetilskuddet for 2022 er derfor redusert med tilsvarende beløp.

c) Reversering av forslaget om en ekstra time i naturfag på ungdomstrinnet

Regjeringen Støre varsler at den vil styrke praktisk læring i skolen, og begynne med en ungdomsskolereform som skal gi elevene i ungdomsskolen mer praktisk læring og forberede dem til både yrkesfaglige og studieforberedende videregående opplæring. Som følge av dette foreslås det ikke å utvide timetallet på ungdomstrinnet med en ekstra naturfagtime fra skoleåret 2022-2023, slik det var foreslått fra forrige regjering. Kompensasjonen i kommunenes rammetilskudd for 2022, 99,8 mill. kroner, til ekstra naturfagtime er derfor også reversert.

d) Takst for rh-immunisering

Rammetilskuddet er oppjustert med 1 mill. kroner som følge av at oppgaven med rh-immunisering flyttes fra spesialisthelsetjenesten til fastlegene og jordmødrene i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Endringer i skatte og avgiftsopplegget

Skatteinntekter:

I tilleggsnummeret foreslås flere endringer i skatteregulverk og skattesatser som påvirker kommunenes skatteinntekter. Samlet anslås endringene å øke skatteinntektene for kommunene i 2022 med 2,5 mrd. kroner. Nytt skatteanslag for kommunene samlet i 2022 blir etter dette 190,817 mrd. kroner.

Nytt element i rammetilskuddet - tilskudd per kommunal grunnskole

a) Regjeringen Støre foreslår at det innføres et nytt tilskuddselement i rammetilskuddet med 500 000 kroner per kommunale grunnskole. Tilskuddsfordeling skjer på basis av tall for skoleåret 2021/2022.

b) Tilskudd per grunnskole skal ikke øke kommunerammen, og må derfor motsvares av en tilsvarende samlet reduksjon i innbyggertilskuddet. Med 2 500 grunnskoler blir samlet ramme for det nye tilskuddet per grunnskole på 1,25 mrd. kroner, totalt må tilskuddet per innbygger reduseres med kroner 231,40.

I kommunedirektørens budsjettframlegg for 2022 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til 859,135 mill. kr. i samsvar med forslaget fra regjeringen Støre.